

Biblioteca Științifică
a Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

VALERIU CAPCELEA
Doctor habilitat în filozofie

60 de ani de la naștere

Valeriu Capcelea, *doctor habilitat în filozofie, conferențiar universitar, Decan al Facultății Psihologie și Asistență Socială a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți. Născut în anul 1952 în satul Izvoare, Florești.*

Formare

2008 – susținerea tezei de doctor habilitat în filozofie „Norme sociale ca factor de stabilizare a societății în tranziție” la Consiliului Științific specializat DH 30 09.00.01 Ontologie și Gnoseologie din cadrul Universității de Stat din Moldova.

2004 – cursul intensiv de instruire „Formarea Formatorilor” în domeniul Codului Deontologic și responsabilitatea profesională a avocaților în cadrul Asociației Avocaților Americani/Inițiativa pentru Europa Centrală și Eurasia ABA/CEELI-Moldova (mai).

2001 –stagiu la Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca, România la Facultatea de Filozofie – studii în domeniul filozofiei teoretice și eticii (aprilie-mai).

2001 – stagiu la Universitatea Central Europeană din Budapesta, Ungaria - studii în domeniul filozofiei dreptului (martie).

1995 – stagiu la Universitatea „Al. I. Cuza” din Iași, România la Facultatea de Filozofie – studii în domeniul filozofiei teoretice (mai-iunie).

1990 – stagiu la Institutul de perfecționare a cadrelor în domeniul științelor sociale din or. Kiev, Ucraina – studii în domeniul filozofiei teoretice (septembrie-noiembrie).

1987 – susținerea tezei de doctor în filozofie „Locul și rolul tradițiilor naționale în educația tineretului” la Consiliului Științific specializat Д 016.16.03 în cadrul Institutului de Filozofie a Academiei de Științe a Ucrainei (martie).

1983-1984 – stagiu la Institutul de perfecționare a profesorilor din domeniul științelor sociale din or. Minsk, Bielorusia – studii în domeniul filozofiei teoretice (septembrie-ianuarie).

1981-1985 – Institutul Agricol din Chișinău, Catedra Filozofie – studii la doctorantură.

1969-1974 – student la Facultatea de Istorie a Universității de Stat din Moldova.

1967-1969 – elev al școlii medii din comuna Frumușica, raionul Florești.

1959-1967 – elev al școlii de opt ani din comuna Izvoare, raionul Florești.

Ruta profesională

2011 – prezent - conferențiar universitar la Catedra de Științe Socio-umane a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

2005 – 2011 – conferențiar universitar la Catedra de Drept Public a Universității de Stat „Alec Russo”.

1999-2005 – conferențiar universitar la Catedra Discipline Socio-juridice și Umanistice a Universității de Stat „Alec Russo”.

1992-1999 – conferențiar universitar la Catedra Discipline Socio-umane a Universității de Stat „Alec Russo”.

1987-1992 – lector superior la Catedra Filozofie și Economie politică a Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo”.

1981-1985 – doctorand (Catedra Filozofie a Institutului agricol din Chișinău).

1978-1987 – lector la Catedra Filozofie și Economie politică a Institutului Pedagogic de Stat „Alec Russo”.

1974-1978 – profesor de istorie și științe sociale la școala medie din comuna Geamăna, raionul Anenii-noi

Poziții în administrarea academică:

1998-2003; 2010 -2011 – prodecan al Facultății de Drept al Universității de Stat „Alec Russo”;

2012 – decan al Facultății de Psihologie și Asistență Socială a Universității de Stat „Alec Russo”.

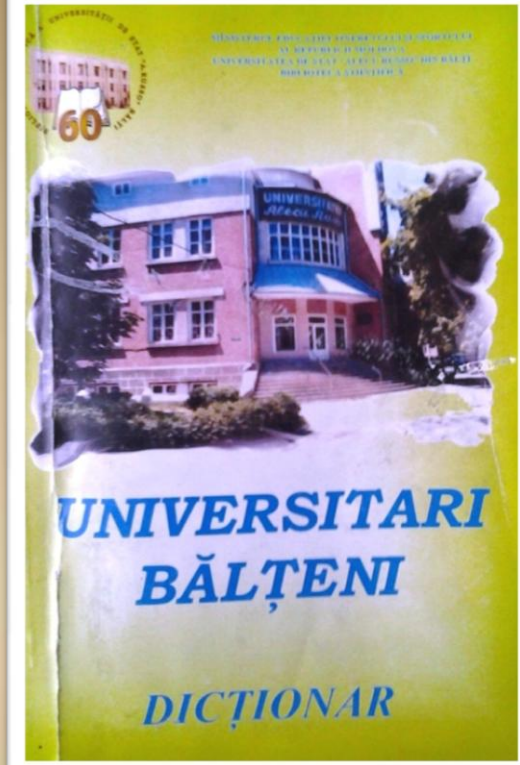
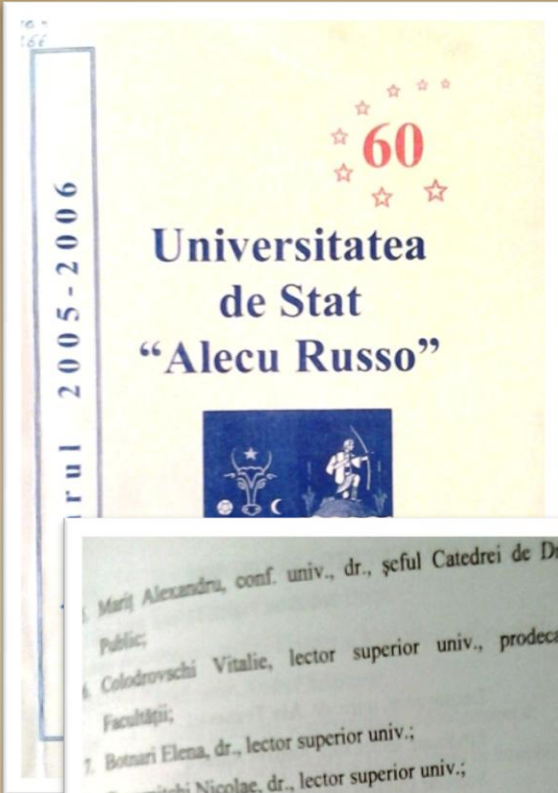
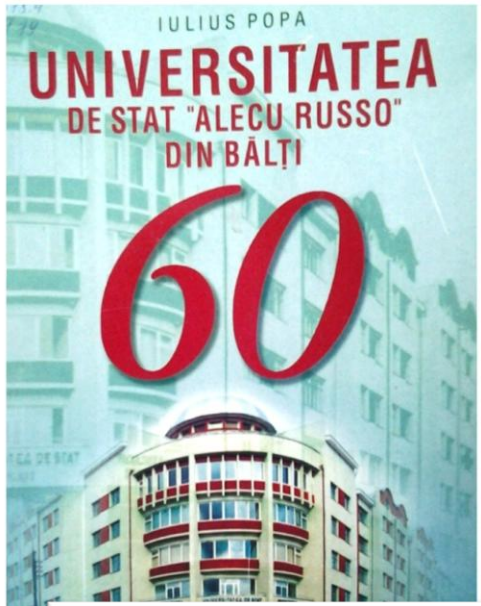
Premii, mențiuni, distincții și titluri onorifice:

Diploma Ministerului Educației în legătură cu aniversarea a 65-a a fondării Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți.

Publicații

107 lucrări, inclusiv tezele de doctor și doctor habilitat în filozofie, **21** volume, **6** monografii, **15** manuale pentru studenții instituțiilor de învățământ superior, **5** broșuri, **54** articole științifice, **15** indicații metodice și materiale didactice, **8** teze, **1** raport științific, **8** programe analitice, **15** curriculumuri universitare. Participant la **42** de Conferințe, Simpozioane, Sesiuni Științifice naționale și internaționale în România, Rusia, Ucraina și Republica Moldova.

UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO" DIN BĂLȚI

Facultatea Drept

1995 - crearea Facultății Economie și Drept
 1998 - dotarea facultății în: Facultatea Economie, Facultatea Drept
 Personalul didactic numără 35 de titulari: 2 prof. univ. dr., 12 conf. dr., 7 lect. sup., 14 asist. univ. doctoranzi.

Activitatea de instruire se desfășoară în 2 regiuni:
 studii cu frecvență redusă (4 ani - BAC, 5 ani - absolvirea școlilor medii),
 studii cu frecvență redusă (4 ani - absolvirea școlilor de profil, 5 ani - BAC, 6 ani - absolvirea școlilor de cultură generală).

La facultate funcționează 2 catedre: Drept Public și Drept Privat, ambele prezintă în cadrul Drept, parțial din cadrul Disciplinei Sociologice și Umanitare, create la 2004, 2005. La catedra Drept Public 50% din cadrele didactice dețin titlul științific de doctor în științe, 45% - continuă studiile postuniversitare de doctorat.

Interesele științifice ale titularilor catedrei Drept Public sunt axate în mod prioritar pe următoarele probleme: „Latura subiectivă a infracțiunii”, „Particularități de procedură penală în privința minorilor”, „Asigurarea tehnico-științifică și informațională a descoperirii infracțiunilor”, „Formele participării penale”, „Judecarea în prima instanță în procedura penală a Republicii Moldova” etc.

La catedra Drept Privat 44% din cadrele didactice dețin titlul științific de doctor în științe, 38% - își fac studiile postuniversitare de doctorat.

Interesele științifice ale titularilor catedrei Drept Privat vizează preponderent următoarele probleme: „Instanța cazurilor în legislația Republicii Moldova”, „Principiile dreptului - aspecte teoretico-practice”, „Aspecte teoretico-practice privind înțelegerea contractuală individuală de muncă”, „Statutul persoanei fizice la dreptul internațional privat”, „Efectele multilaterale actorilor juridice civili” etc.

La data de 1 aprilie 2004 secția de zi includea 1200 de studenți, secția cu frecvență redusă - 1440 de studenți.

Profesorilor Drept	Principii ale catedrei Drept
 Valeriu CAPELEA (1946 - 2002)	 George ȘERĂUȘ (1907-08, 1929-1981)
 Mihai ȘERĂUȘ (1908-1991)	

60 1945-2005

1. Mariș Alexandru, conf. univ., dr., șeful Catedrei de Drept Public;
2. Colodrovski Vitalie, lector superior univ., prodecanul Facultății;
3. Botnari Elena, dr., lector superior univ.;
4. Tovarnișchi Nicolae, dr., lector superior univ.;
5. Boișteanu Eduard, drd., lector superior univ.;
6. Mohorea Efim, dr.hab., profesor univ.;
7. Bujor Valeriu, dr.hab., profesor univ.;
8. Capoștea Valeriu, conf. univ., dr.;
9. Coroliuc Boris, conf. univ., dr.;
10. Loghin Petru, conf. univ., dr.;
11. Pădureac Lidia, dr., lector superior univ.;
12. Gavajuc Alexandru, student;
13. Zavorotnăi Natalia, studentă.

научно-теоретический конференции - Кишинев, 1970 - P. 27-30. Принципи соотношения и его исходные понятия // Методологические вопросы современной науки - К. 1970. - P. 20. Дialectica соотношения и изменения - К. Штиинца 1986 - 163 p. Единство соотношения и изменения и его проявления в современном естествознании - К. Штиинца 1989 - 119 p. О соотношениях категории "дальности" и "изменения" // Философия науки 1989 - №10 - P. 101-105. О содержании и методологических подходах к исследованию принципа соотношения и изменения // Изв. АН Республики Молдова. Философия и право - 1991 - №6(30) - P. 15-24. Репродуктивное и творческое в деятельности человека // Научная конференция "Человек, перспектива, прогноз тез докл. / Молд. ГУ. Кишинев, ин-т. - К. 1991 - P. В. Ученые (сравнительно систематический анализ евристик атеистов // Реализм и диспуты философии - Баку, 1995 - P. 84. Непрерывность и ценности атеистов в парадигме трансформации // Класс и модерн в философии востока - Ст., 1998 - P. 38-43. Введение в логику учеб. пособие для студентов - Бălți, 1998 - 130 p. Omul contemporan între libertate și violență // Democratie și drepturile omului - Bălți, 1998 - P. 30-35. Introducere în logica manual pentru fac. și specializările juridice (Bălți: Privata universitară Bălțeană, 2000 - 281 p. Logica juridică manual pentru facultățile și specializările juridice - Ch. 2001 - 282 p. Testarea asistată de calculator și formarea materiei de studiu // An. și / Univ. "A. Russo" - 2001. - T.19, fasc. Matematică, Fizică, Tehnică - P. 113-118. Natura liberății umane și condițiile ei în posttotalitarism // Anatomia societății posttotalitare - Ch. 2002 - P. 187-207.

Scientific Advisor: 8 master's theses, 5 licentiate papers
 Sabbatical: Philosophy (Moscow, 1989), Problems of contemporary philosophy (Iasi, 1993), Law logic (Chişinău, 2001)

Participation in Scientific Conferences: Theoretical Seminar "Interrelation between Dialectics and Methods of Leadership" (Kalinin, 1980), International Conference "Logica, Methodology and Philosophy of the Science" (Moscow, 1987), Scientific Conference "Philosophy, Man, Personality" (Chişinău, 1991), XVIII Congress of Romanian-American Academy of Sciences and Arts "Moldova - Scientific and Cultural Openings towards the West" (Chişinău, 1993), Conference "Scientific Achievements and Perspectives" (Bălți, 1995), Scientific Conference "State, Society, Man: Transition Problems and Achievements" (Chişinău, 1998)

Foreign Languages: Russian (advanced), French (elementary)
 Honors: Eminent Person of Public Education (1985)

Conferențiar univ. dr. Valeriu CAPELEA

Născut la 8 octombrie 1952 în s. Izvoare, Florești, Republica Moldova
 Studii: Facultatea Istorie (Universitatea de Stat din Moldova, 1969-1974), doctoratură (Universitatea Agrară din Moldova, 1981-1985)
 Posturi științifico-didactice: lector-asistent (catedra Filosofie, 1978-1986), lector superior (catedra Filosofie și Științe Economice, 1986-1992), conferențiar univ. (catedra Disciplinei Socioumaniste, 1992-2005), conferențiar univ. (catedra Drept Public, 2005)

ANALELE
ȘTIINȚIFICE

ALE
UNIVERSITĂȚII "ALECU RUSSO"
DIN BĂLȚI

(SERIE NOUĂ)

LIMBI MODERNE, ȘTIINȚE SOCIOUMANE

Tomul XVIII, Anul 1997

- 144 -

CU 1.491. 18981 Russo A.
SUCCESIUNEA ÎN DEZVOLTAREA VIETII SPIRITUALE LA
A. RUSSO
Valeriu M. Capcelea, doctor, conferențiar

Lucrarea în cauză elucidază problema succesiunii, conștientizarea dezvoltării vieții spirituale a poporului român în contextul operii scriitor, filosof și patriot al neamului A. Russo. Se remarcă fidelitatea tradițiilor și obiceiurilor, literaturii în păstrarea continuității în conștiința de sine, națională, de care depinde de actual și azi.

The article is devoted to the problem of succession, namely the development of Romanian people's spiritual life based on the great philosopher and patriot A. Russo's work. The up-to-date aspects of language, traditions, and literature in keeping the continuity of formation of self and national conscience is emphasized.

Ideea de continuitate în procesul făuririi și selectării în spiritualitate, morale, națională au constituit și constituie una din conștiințele naționale, o preocupare a fiecărei generații, la toate popoarele și la poporul român în special. Caracterul problematic al acestei cauze, reiese și din întrebarea formulată de Gauguin în limba tahitiană din tablourile sale: "De unde venim? Cine suntem? Încotro mergem?". Întrebarea întrebare se aplică nu numai conștiințelor individuale privind destinul omului, ci și conștiințelor colective a unei națiuni, deoarece poate îndeplini un rol de continuitate în dezvoltare, de demnitate și socială. Rolul de conștiință colectivă a unei națiuni îl îndeplinește adesea în care poporul și conștiința bine istoria și potențiale de care dispune în măsura în care conștiința de sine devine o forță motrice a istoriei.

Problema abordată a devenit latentul motului operii și al scriiturilor de A. Russo și înaintau problemele succesiunii, conștiinței discontinuității în dezvoltare, mai ales cele de lin de viață spirituale. În "Căpșetri", A. Russo remarcă: "Căpșetri" ani că mai te înalță, limba, obiceiurile societății vechi de ori să vor curunda. Fabricea atunci draba și viziunea "Căpșetri" că de vom tăia din istoria unde a pornit... Ce mășcare putem știți noi, otașiți prăvălirii, dacă mășcare luptăm... Ce noi de părinți vom fi dacă lepădăm toată ne părinteaștii...". A. Russo elucidază faptul că în rostirea și în precizitate de conștiință și superioară, elucidate lucrurile de înțelegere spirituală, conștient de înțelepciune, conștientă matriciale ale spiritualității de a fi de a simți și de a simți a se unui popor. El remarcă că în înțelepciunii a reprezentat și reprezintă o particularitate a poporului român.

Teatrală, A. Russo a foarte îngrijorat de procesele care duc la înțelegerea continuității vieții spirituale a poporului român. În "Căpșetri", scrierile sale schiează. Matricele care au pierdut înțelegerea înțelepciunii politice". Astfel de fenomene erau destul de frecvente în spirituală a Moldovei anilor 30-40 al secolului XIX. Destul de actuală sunt astăzi ale lui A. Russo pentru situația de a-a creat în Republica noastră a națională noastră, la literatura, tradițiile și obiceiurile și românii, că vom restabili continuitatea în dezvoltare, apoi astăzi de a lăsa să înțelepciunii de acest imperativ al timpului. Teatrală de a din din istoria, de a demnitate conștiința de sine a poporului, înțelegem unele lucruri din republica noastră, nu înțelegem altceva decât de pe a

GHEORGHE BACIU

ORAȘUL BĂLȚI
ȘI OAMENII LUI

Profesorii Facultății de Filologie editează revista literară SEMN, susținută de Institutul Cultural Român.

Cercetătorii sunt autori ai brevetelor de invenții, ai altor realizări științifice, prezentate la diverse întruniri științifice internaționale și menționate cu medalii și diverse diplome: Medalia de argint - la Expoziția Internațională Specializată *Invention 2009* pentru *Procedul de durificare a suprafețelor metalice prin descărcări electrice în impuls*; Medalia de aur - la Conferința Științifică Internațională *Moldtech 2010*, acordată dr. hab. Pavel Topală, și Medalia de bronz pentru *Procedul combinat de îmbunătățire a proprietăților fizico-chimice ale produselor din sticlă*, acordată dr. hab. Vasile Șaragov și dr. Ion Olaru etc.

În prezent, sunt în desfășurare 16 proiecte de cercetare științifică în cadrul celor 12 laboratoare ale universității: Radiofizică și electronică; Electronică cuantică și tehnologii laser; Chimia și tehnologia sticlei; Utilaje și tehnologii neconvenționale; Tehnologii educaționale moderne; Curriculum educațional artistic; Evaluare educațională; Fizica solidelor; Drept comparat; Cercetări științifico-metodice în domeniul economiei; Studii filologice „Eugeniu Coșeriu”; Studii interculturale.

În ultimii ani, cercetările științifice sunt conduse de cunoscuți savanți autohtoni, doctori habilitați, profesori universitari: Leonid Babii, Vladimir Babii, Simion Bâncilă, Boris Boincean, Larisa Bortă, Valeriu Cabac, Valeriu Capcelea, Ion Gagim, Nicolae Enciu, Nicolae Leahu, Efim Mohorea, Gheorghe Popa, Eugen Plohotniuc, Pavel Topală, Vasile Șaragov și de alți valoroși specialiști în diverse ramuri ale științei universitare.

Universitatea este cofondatoarea (în colaborare cu UTM) Centrului interinstituțional inovativ *Nanotehnologii de rezonanță*, care are drept scop integrarea și coordonarea

Lucrări publicate în format electronic

1. Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți - <http://libruniv.usb.md/>
2. Editura LUMEN
<http://edituralumen.ro/Conference2012/?p=1046>

Biblioteca Digitală

•Influența societății informaționale și a societății cunoașterii asupra dezvoltării social-economice în sec. XXI

<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/cunoastere.pdf>

•Integrarea europeană și euroatlantică – imperativ categoric al definitivării procesului de tranziție postcomunistă a Republicii Moldova

<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/integrare.pdf>

•Conflictul dintre generații - izvor al schimbărilor sociale (cazul Republicii Moldova)

<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/conflicte.pdf>

•Tranziția moldovenească: *fazele, elementele structurale, dimensiunile, paradoxurile, eșecurile și avatarurile ei*

http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/tranzitie_mold.pdf

•Locul și rolul deontologiei profesionale în efectuarea acțiunilor de executare silită de către executorul judecătoresc

http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/exec_judec.pdf

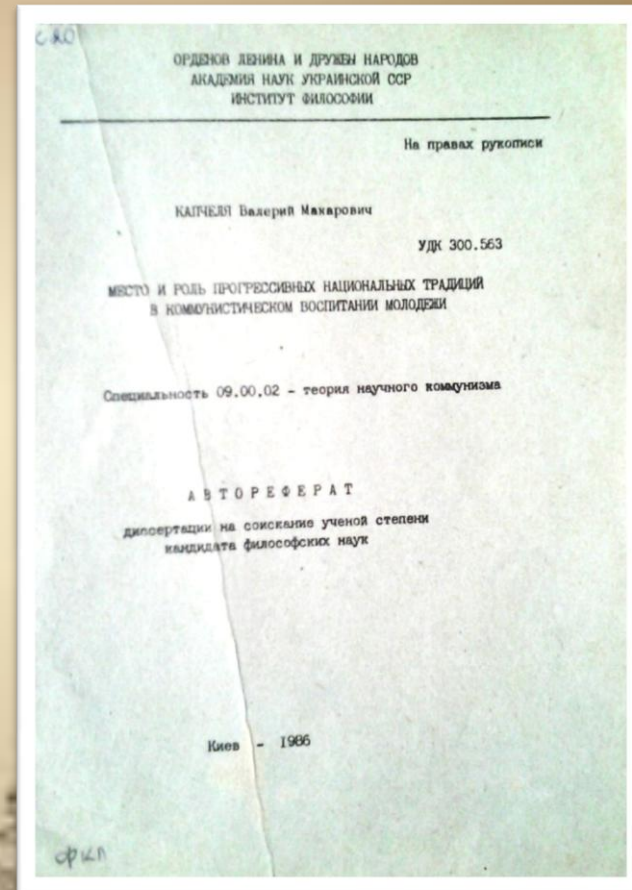
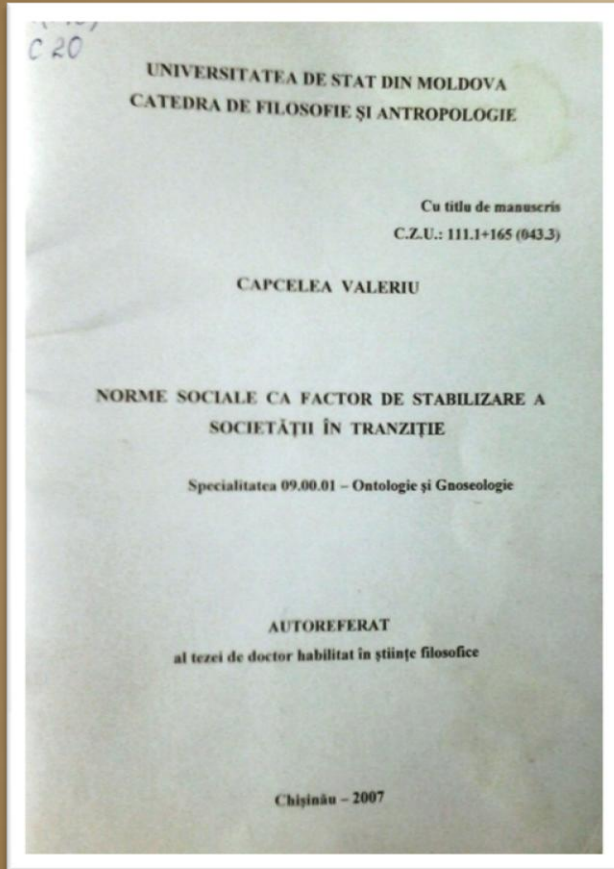
•Obligativitatea respectării principiului rolului activ și al executării operative a documentelor executorii de către executorul judecătoresc, din perspectiva deontologiei profesionale

<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/obligativitate.pdf>

•Духовно-нравственное образование в Республике Молдова: проблемы и перспективы

<http://tinread.usb.md:8888/tinread/fulltext/capcelea/educatie.pdf>

Autoreferate

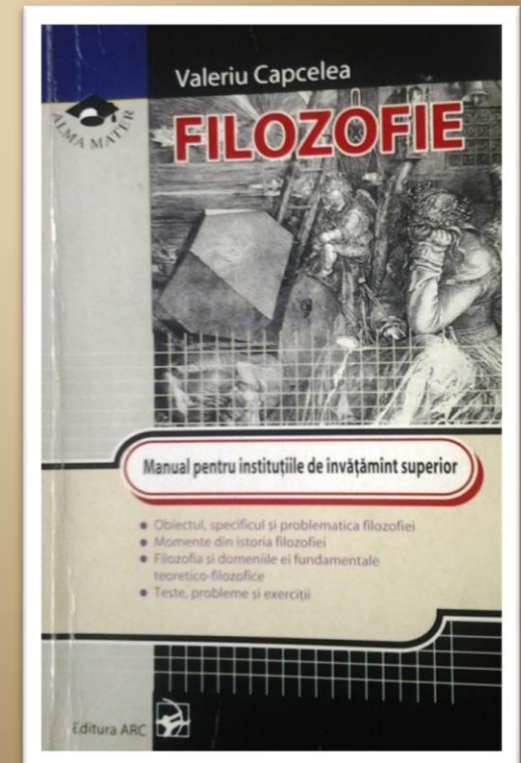
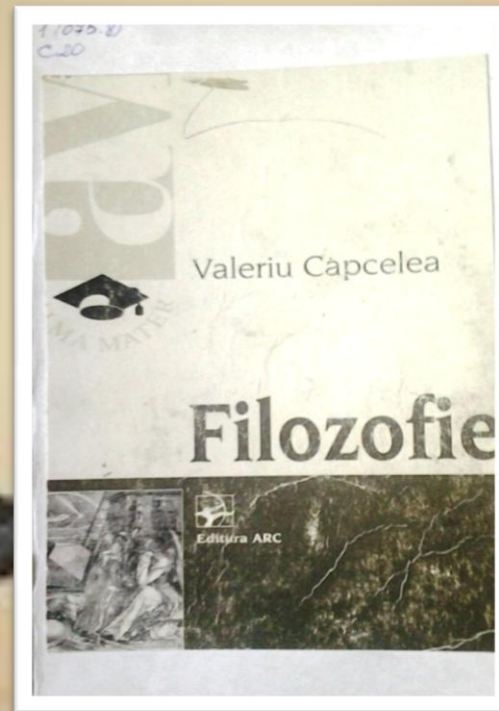
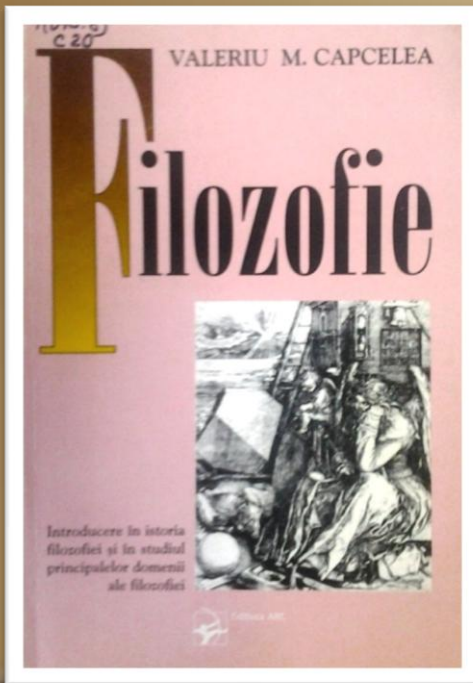
**A filosofa înseamnă a încerca să
răspunzi cu mijloace supermature la
întrebări pe care și le pun copii.**

Lucian Blaga

Filozofie

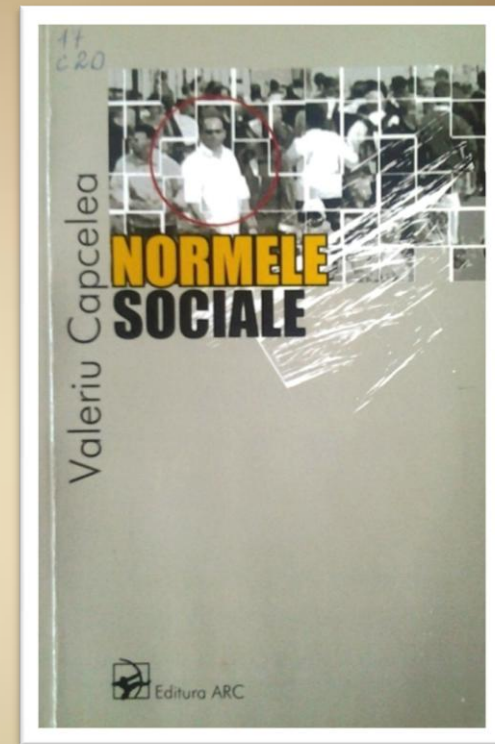
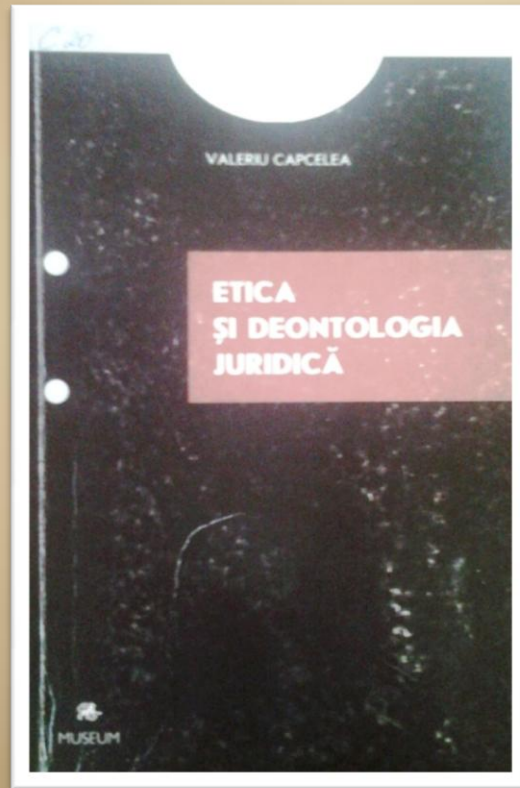
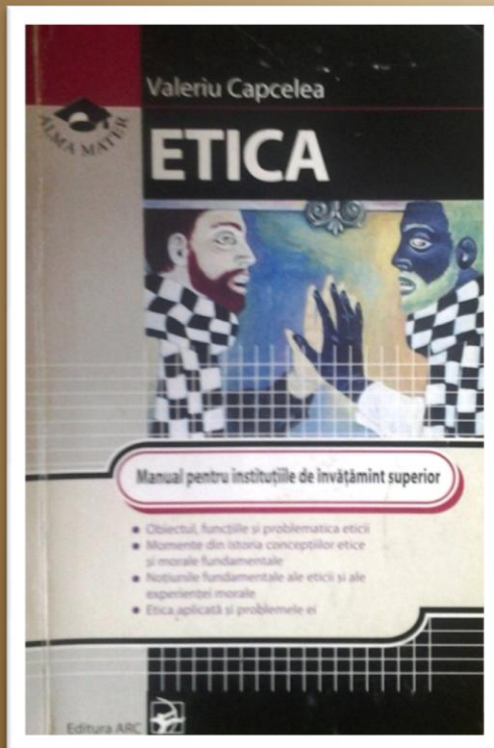

**Etica nu este nimic altceva decât
venerația vieții.**

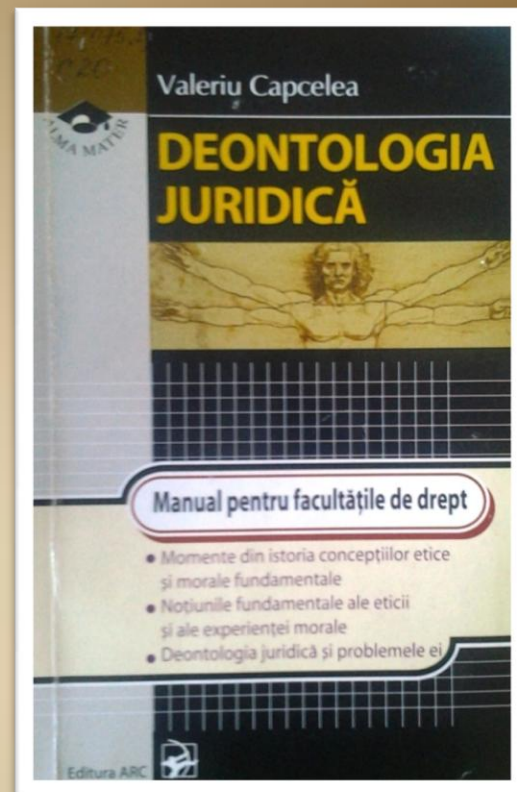
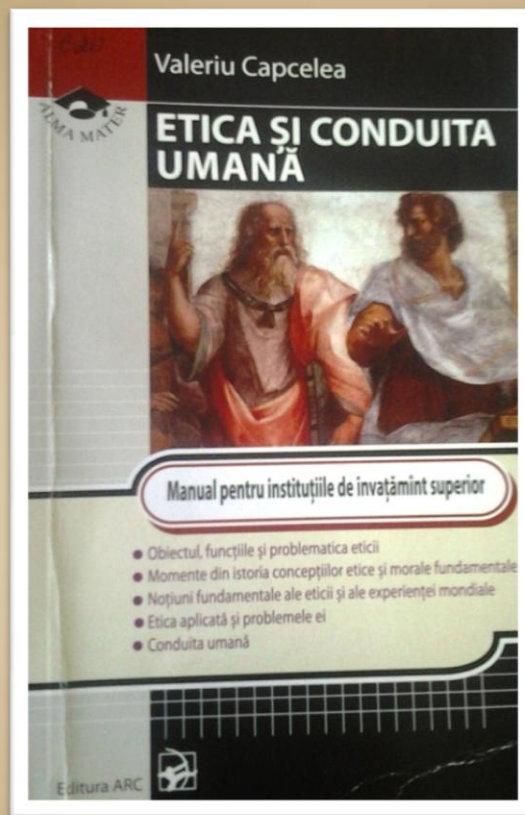
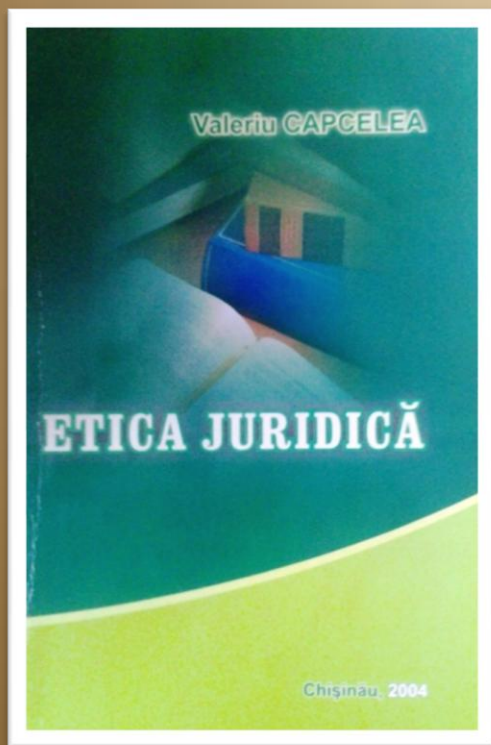
Albert Schweitzer

Etică

17
20

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT
CATEDRA DE DREPT PUBLIC

Valeriu Capcea

SEMINARE LA ETICA ȘI DEONTOLOGIA JURIDICĂ
INDICAȚII METODICE
(secția cu frecvență la zi)

Bălți
Presă universitară bălțeană
2011

0

MINISTERUL EDUCAȚIEI AL REPUBLICII MOLDOVA
UNIVERSITATEA DE STAT „ALECU RUSSO” DIN BĂLȚI
FACULTATEA DE DREPT
CATEDRA DE DREPT PUBLIC

VALERIU CAPCELEA

SEMINARE LA ETICA ȘI DEONTOLOGIA PROFESIONALĂ
A FUNCȚIONARULUI PUBLIC.
INDICAȚII METODICE
(secția cu frecvență la zi)

Bălți
Presă universitară bălțeană
2011

**Puțină sociologie te îndepărtează de
drept, iar multă sociologie te readuce
la el.**

Maurice Hauriou

Sociologie

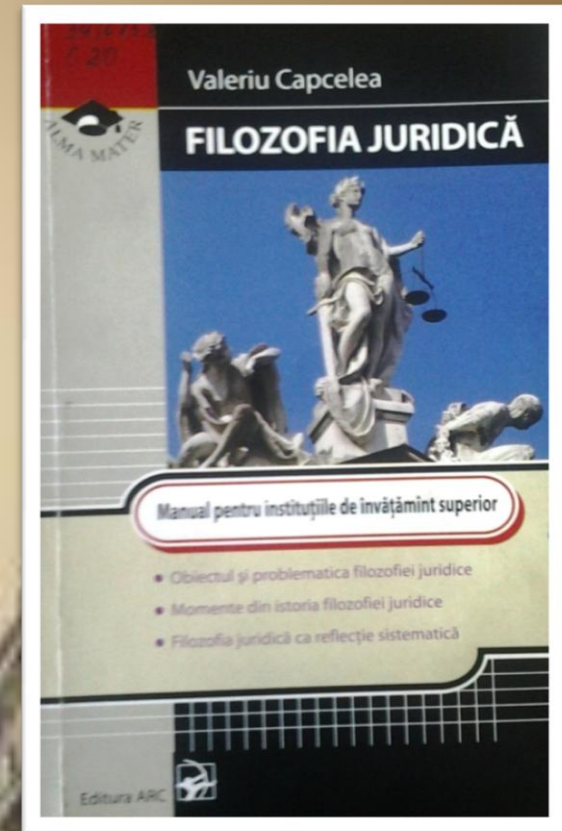
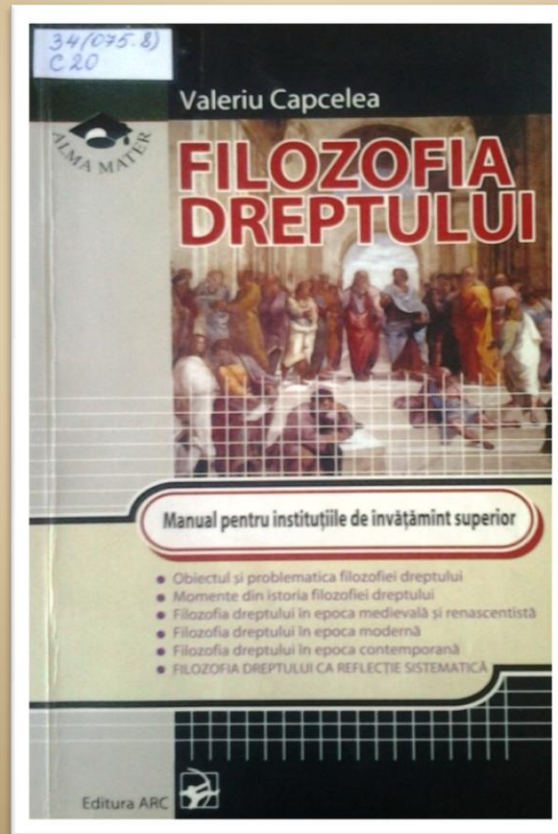
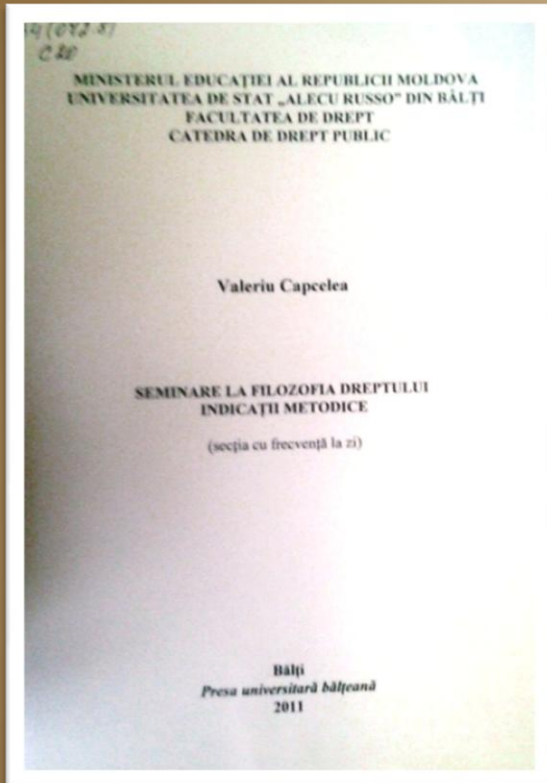
**Justiția este stăpâna și regina
tuturor virtuților.**

Cicero

Drept

34(075.8)

20

UNIVERSITATEA DE STAT "ALECU RUSSO"

Valeriu CAPCELEA
METODOLOGIA
INVESTIGAȚIILOR
SOCIO-JURIDICE

34(478)

D 31

The United Nations Development Program in Moldova
 Universitatea de Stat „Al. Russo”
 Colegiul Democrației

DEMOCRAȚIE
ȘI
DREPTURILE OMULUI

Bălți, 2006

- nu trebuie folosite abrevieri care ar face lectura dificilă,
- abrevierile trebuie să aibă dimensiuni rezonabile,
- sînt de evitat abrevierile care produc efecte auditive neplăcute, evocă noțiuni nedorite.

Îndeosebi în textele adresate unui public larg e bine să se evite abrevierile cu mai multe valori din același domeniu, încercîndu-se dezambiguizarea lor prin raportarea la baza derivativă.

Expansiunea elementelor neologice în lexicul contemporan a generat afirmația referitoare la *intelectualizarea vocabularului românesc* [1,110]. De aici și necesitatea abordării permanente a nominării lingvistice din perspectiva exigențelor scării de valori umane. Căci o limbă sănătoasă constituie coloana vertebrală a unei culturi sănătoase. Iar fără cultură nu poate fi democrație. Or democrația presupune respectarea tuturor valorilor inclusiv a celor culturale.

Referințe bibliografice

1. Coteanu I., Bidu-Vrâncanu Angela. *Limba română contemporană*, vol. II. Vocabularul, București, 1985
2. L. Guilbert. *La creativité lexicale*.-Paris, 1975
3. Iordan I. *Limba română actuală. O gramatică a "greșelilor"*, Iași, 1943
4. Stoichițoiu-Ichim A. *Vocabularul limbii române actuale. Dinamica, influențe, creativitate*, București, 2001

ANTINOMIILE LIBERTĂȚII – CONDIȚIILE ȘI LIMITELE EI ÎN POSTTOTALITARIZM

Valeriu CAPCELEA, dr., conf., U

Printr-o frumoasă imagine, Im. Kant distinge cerul înstelat de pra capetelor noastre, iar în noi legea morală ca ordine a necesității și libertății. Astfel, marele cugetător scoate la iveală duplicitatea omului de același timp sensibil și inteligibil, deoarece specificul naturii umane este a putea, liberă fiind, să-și contrazică natura.

Referitor la problema libertății în istoria filozofiei au existat multiple concepții care tindeau să răspundă la un șir de întrebări: *Există o concepție unică a libertății, valabilă pentru toate epocile istorice și societățile și pentru toți oamenii sau există un sistem concret de libertate care se constituie prin factori din interioritatea și exterioritatea omului în situații concrete sociale, istorice, politice și spirituale? Se referă libertatea la relațiile omului cu universul ca univers, cu natura, sau la*

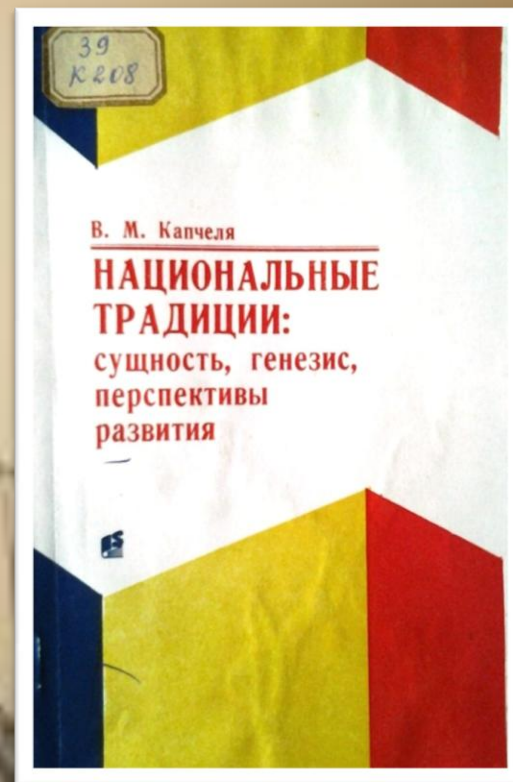
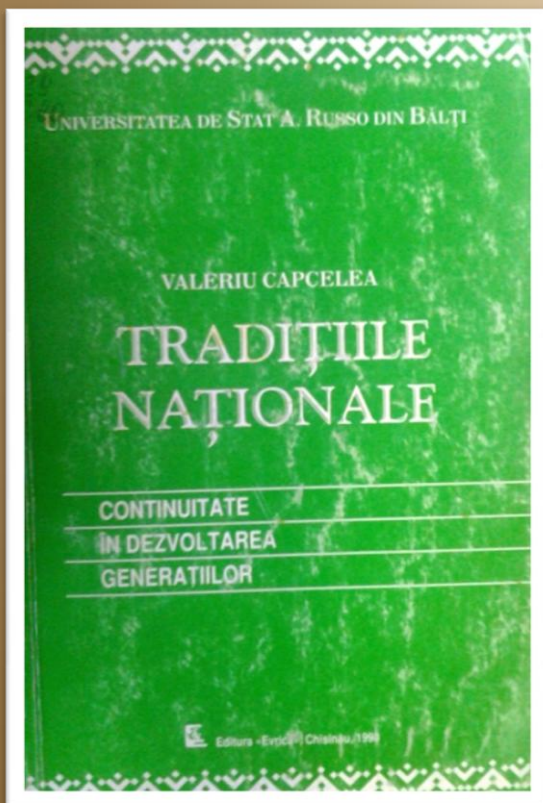
Numai în cadrul unei tradiții se poate constitui și are sens inovația, în afara ei, creația ar fi de neconceput, istoria s-ar frînge și umanitatea nu s-ar putea constitui.

Valeriu Capcelea

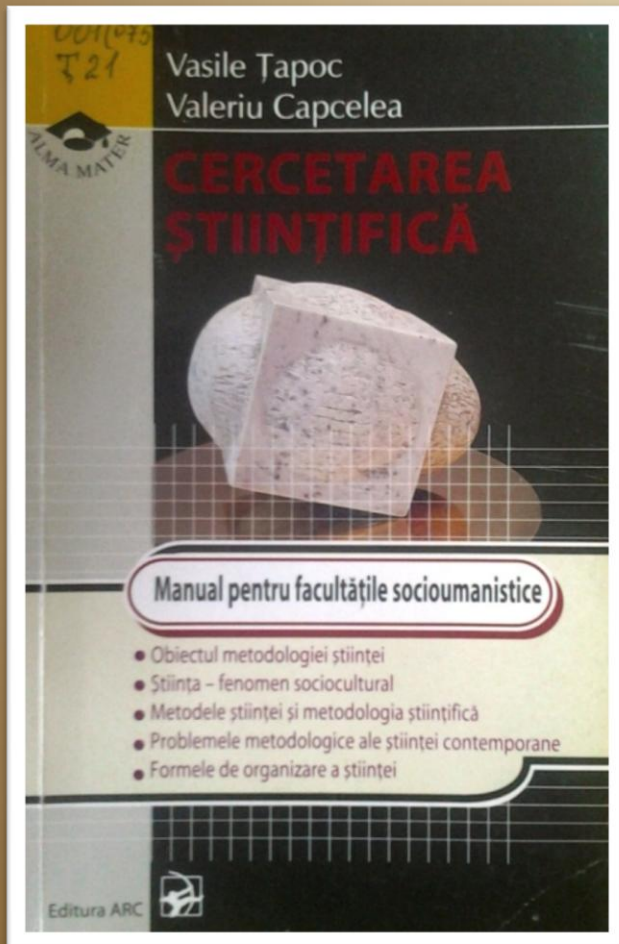

Etnografie. Folclor

Un om care scrie nu e niciodată singur. *Paul Valery*

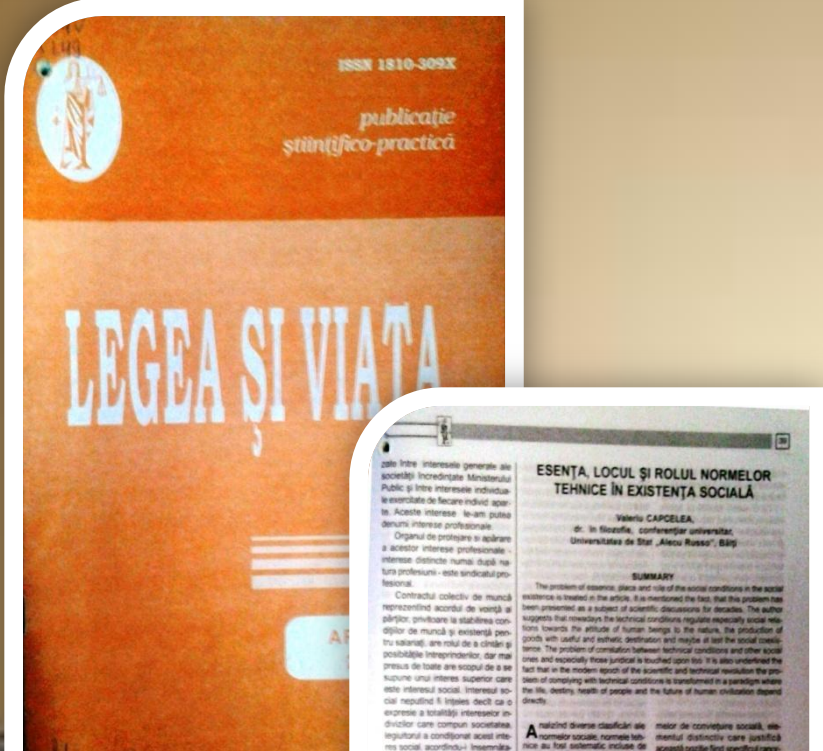

**De învățat înveți multe și de la toți.
Dar profesor nu e decât cel care te
învăță să înveți.**

Constantin Noica

Articole

...pate între interesele generale ale societății închezând Ministerul Public și între interesele individuale exercitate de fiecare individ aparte. Aceste interese le-am putut denumi interese profesionale.

Organul de pregătire a apărării a acestor interese profesionale - interese distincte numai după natura profesională - este sindicatul profesional.

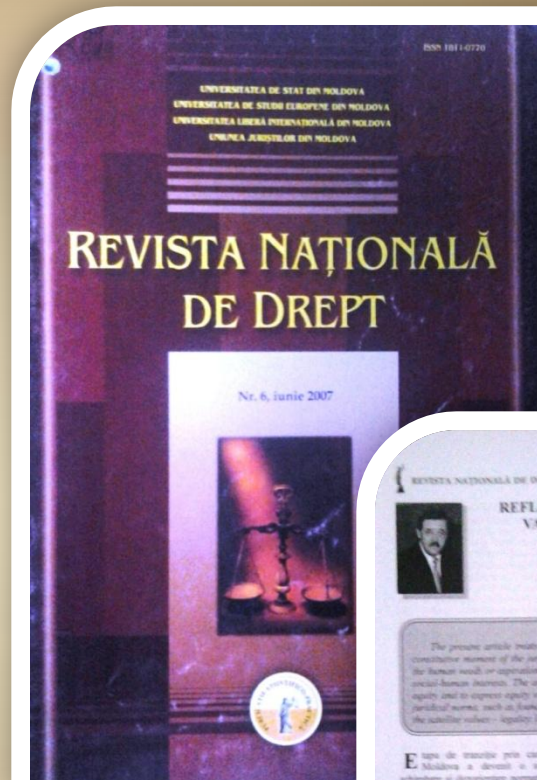
Contractul colectiv de muncă reprezintă acordul de voință al părților convăzătoare la stabilirea condițiilor de muncă și existență pentru salariați, care rolul de a călăuzi și posibilitățile întreprinderii, dar mai presus de toate are scopul de a se lăzuire unul interes superior care este interesul social. Interesul social reprezintă înțelesul faptului că o expresie a totalității intereselor indivizilor care compun societatea reprezintă o condiție necesară pentru socializarea însemnă a tuturor membrilor. Nevoia de capacitate de a contracta și impune reprezintă esența activității profesionale de activitate lor generală. Intrând în sfera lor, în scopul special de a încheia și a semna contracte colective pentru toți membrii săi.

Contractul colectiv de muncă este de fapt și dreptul ca orice contract general. În genere, contractele de muncă dau naștere pentru salariați la obligația de a presta muncă, iar pentru întreprindere - la plata salariului. Necesitatea obligărilor către dreptul părților de a respecta obligațiile încheiate este o obligație și, în caz contrar, la daune-interese, dacă nu există derogarea de la acest principiu stipulat expres de părți prin contract.

Referințe bibliografice

1. Fontaine A. La législation internationale du travail. Paris, f.a., 1959.
2. Răducanu I. Legea contractelor de muncă din 1929. Revue de la Carrière Juridic. București, 1929.

LEGEA ȘI VIAȚA
4, 2007

REVISTA NAȚIONALĂ DE DREPT Nr. 6, iunie 2007

REFLECTII CU PRIVIRE LA DIMENSIUNEA VALORICĂ A NORMELOR JURIDICE

Valeriu CAPELEA,
doctor în științe, conferențiar universitar,
(Universitatea de Stat „Alicu Răscu” din Bălți)

SUMMARY

The present article treats the problems of value dimension of juridical norms. It states that a constitutive element of the juridical norms is the axiological one relating the cognition results with the human needs or aspirations, critical appreciation of these results always seek to be based on social-human interests. The article also reveals that the juridical norms always seek to be based on social-human interests. The article also reveals that the juridical norms always seek to be based on social-human interests. The article also reveals that the juridical norms always seek to be based on social-human interests.

SUMMARY

Prezenta articole tratează problemele dimensiunii valorice a normelor juridice. Se afirmă că un element constitutiv al normelor juridice este cel axiologic, care stabilește relația dintre rezultatele cunoașterii și nevoile sau aspirațiile umane, aprecierea critică a acestor rezultate trebuie să se bazeze pe interesele sociale și umane. Articolul relevă faptul că normele juridice sunt întotdeauna orientate spre interesele sociale și umane. Articolul relevă și faptul că normele juridice sunt întotdeauna orientate spre interesele sociale și umane.

Etapă de tranziție prin care trece Republica Moldova a devenit o sursă puternică de schimbare și dezvoltare normativă, de afirmare a unei „civilizații sociale”, care nu poate să nu afecteze în mod profund semnificativ conștiința normativă, impulsionată, în perioada îndelungată de timp, indivizilor să se orienteze în acțiunile și conduitele lor după raporturile. Această perioadă de tranziție dă naștere la schimbări importante în funcționarea și aplicarea legii, dar și la apariția unor probleme noi și mai complexe legate de faptul că orice normă are drept conținut un set de valori, care sunt necesare și constituie în procesul de dezvoltare socială și economică a societății. În acest context, este necesar să se analizeze și să se clarifice rolul și importanța normelor juridice în societatea contemporană și în procesul de dezvoltare socială și economică a societății.

Realitatea normativă nu este doar un set de reguli, ci este un sistem de valori care stabilește și regulează comportamentul și acțiunile oamenilor în societatea contemporană și în procesul de dezvoltare socială și economică a societății. În acest context, este necesar să se analizeze și să se clarifice rolul și importanța normelor juridice în societatea contemporană și în procesul de dezvoltare socială și economică a societății.

În opinia noastră, este destul de important să se clarifice rolul și importanța normelor juridice în societatea contemporană și în procesul de dezvoltare socială și economică a societății. În acest context, este necesar să se analizeze și să se clarifice rolul și importanța normelor juridice în societatea contemporană și în procesul de dezvoltare socială și economică a societății.

Un moment important al normei juridice este cel axiologic, care stabilește relația dintre rezultatele cunoașterii și nevoile sau aspirațiile umane.

DIN SUMAR:

I. STUDII

Balthasar MEISSNUNG, Die gesellschaftliche Funktion der Vererbung in Deutschland
Cristina TIRIA COSTAS, Reflexii privind convențiile fiscale a statelor membre ale Uniunii Europene

II. ARTICOLE

Ionel BEGHIN, Observații privind reglementarea actuală și evoluția procesului european
Larisa-Elizaveta BARONIA, Puterea omnia potestatis juridica publica și puterea de drept a omnia potestatis
Sergiu C. VALERIU, Drept comparativ în Uniunea Europeană
Mihai DAVEI, Baza ontologică și activitate de cercetare
Venerica PĂZARU, Drept comparativ în privința dreptului de proprietate al statului românesc
Viktor ROBERTER, Oskar TOKAR, Lisa RATTMANN, Contribuții la dezvoltarea sistemelor de drept european
Dimitrie ȘEAK, Legitimacy of comparative method: dialectic construction
Mona Maria PIVNICERU, Dreptul comenit și construcția omnia potestatis și omnia potestatis
Valeriu CAPCELEA, Dreptul comenit și construcția omnia potestatis și omnia potestatis

III. JURISPRUDENTIA

Unel consideratii cu privire la esența și specificul normelor de drept

dr. Valeriu CAPCELEA
Conferențiar, Universitatea „Alecă Russo”
Bălți, Republica Moldova

Rezumat: *Quelques considérations sur l'essence et le spécifique des normes juridiques. La présente étude se penche sur la structure rationnelle des normes de droit en comparaison avec d'autres normes sociales, en analysant les normes juridiques selon la conception héritée, avec une attention spéciale accordée à la dépendance. On met l'accent sur la nécessité d'une approche scientifique des processus qui ont lieu dans la société contemporaine, afin que la justice puisse réagir en temps et contretemps l'impact des normes sociales qui se forment spontanément dans la vie quotidienne. Une vraie attention est accordée au problème de la détermination et de la nécessité de l'interaction entre les normes de droit et celles morales dans des conditions contemporaines, surtout dans des conditions de la République de Moldova.*

Normele dreptului sunt un element important al mecanismului acțiunii dreptului în societatea contemporană. Fiind o specie a normelor sociale, normele dreptului sunt în stare să îndeplinească și îndeplinească toate funcțiile importante care sunt caracteristice normelor sociale.

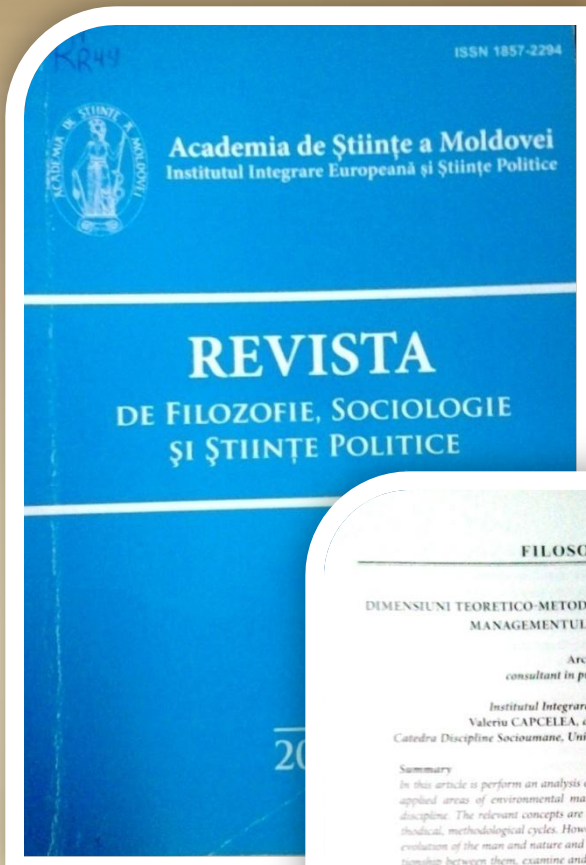
Max Weber scrie că pentru drept este caracteristic rafinarea mai mult decât altor norme sociale. „Împertință în stăruința tenacă de dezvoltare, evoluția generală a dreptului și a procedurii merge de la simplitate diversă a dreptului de către „preleji dreptului”, la crearea și desoperirea empirică ale dreptului, de către personalitățile robei (crearea dreptului prin jurisprudență și artecișterile judiciare), iar de aici la impunerea dreptului de către imperiul laic și puterile boocratice și, în sfârșit, la elaborarea sistematică și specializată a dreptului pe baza unei jurisprudențe care se dezvoltă prin formarea literară și logică formală cu opeți sacrală și unor jurți profesionale). Astfel, călășile formale ale dreptului nu evoluează în cadrul procedurii primitive de la combinarea unui formalism normativ cu scop de ordine material și nu formal condiționat de elemente boocratice și guvernametale, mergând către o tot mai accentuată raționalizare și sistematizare logică prin specializarea juridică și de aici – dacă privim lucrurile din exterior – către o raționalizare logică și o riguroasă deducție sporită ale dreptului și, în sfârșit către o tehnică rațională, perfecționată și procedurală.”

În literatura juridică contemporană normele dreptului sunt determinate ca regulă sau măsură a conduitei ce se așteaptă, dar în afară de aceasta sunt remarcate și alte trăsături și particularități: formal-juridice și legitimitate rațională a dreptului cu statul (sunt educate și sancționate de către stat); ele cuprind voiața statală; ei caracterul general și reprezentativ-obligatoriu al normelor de drept; ei determinarea formală strictă a prescripțiilor ce se conțin în normele de drept; ei aplicarea repetată și de lungă durată a normelor juridice; ei caracterul lor strict de subordonare și semnat; ei

* Weber, M. Sociologie de drept. Paris: P.U.F., 1966, p. 221-222. // Lallemand M. Introducere în sociologia juridică. Volumul I de la origini până la Weber. / Trad. din limba franceză de Maria Constanța. Cluj: Ed. Arbet, 1997.

206

SUBB Jurisprudentia nr. 2/2006

FILOSOFIE

DIMENSIUNI TEORETICO-METODOLOGICE ȘI APLICATIVE ALE MANAGEMENTULUI ECOLOGIC

Arcadie CAPCELEA, doctor în geografie,
consultant în probleme de mediu la Banca Mondială,
Ion RUSANDU, doctor în filosofie,
Institutul Integrare Europeană și Științe Politice al AȘM,
Valeriu CAPCELEA, doctor habilitat în filosofie, conf. univ.,
Catedra Discipline Socioumane, Universitatea de Stat „Alecă Russo”, Bălți

Summary

In this article is perform an analysis of categories, of theoretical problems and applied areas of environmental management as an independent scientific discipline. The relevant concepts are theory, concept, paradigm, method, methodical, methodological cycles. However, are addressed theoretical issues (the evolution of the man and nature and establish critical levels of anthropogenic impacts for different types of ecological systems, classification of socio-ecosystems for different levels and in various functional aspects; research the dynamics and trends of socio-ecosystems, modeling and forecasting interactions between environment and society, research features of ecological management systems functioning at different hierarchical levels and how the interaction between them, socio-ecosystem classification for different levels and in various functional aspects etc.)

Cercetarea legiților dezvoltării durabile a societății se află într-un comun raport cu mediul înconjurător, natura anticipează apariția diferitor crize ecologice (locale, regionale, globale) și aplanarea lor datorită unui management ecologic favorabil, inofensiv și eficient, care în toate timpurile s-a clasat printre cele mai importante probleme științifice. Trebuie să menționăm că, pînă în prezent nu s-a constituit o metodologie generală a managementului ecologic, în pofida faptului că managementul ecologic rural s-a instituționalizat deja. Știința managementului ecologic în procesul său de constituire (cît de particularizat și semnificativ nu ar fi) înglobează în sine trăsăturile esențiale ale științei în ansamblu.

La tratarea acestor probleme s-au referit mai mulți cercetători, care au expus conceptele și definițiile de bază [a se vedea: 6; 8; 7; 2; 9; 11]. În aceste studii se constată că *metodologia*, în general, este învățătura despre organizarea activității, iar *metodologia științei*, în particular, este disciplina care cercetează metodele și procedeele utilizate în știință și premisele, principiile

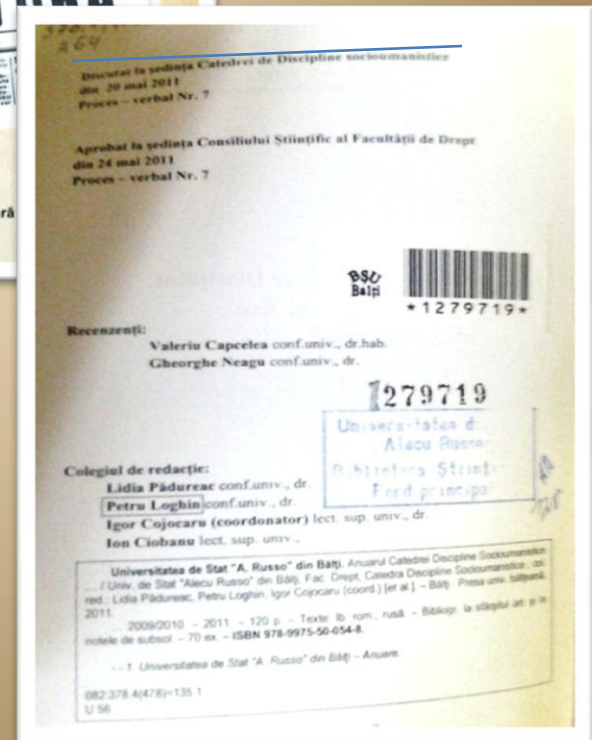
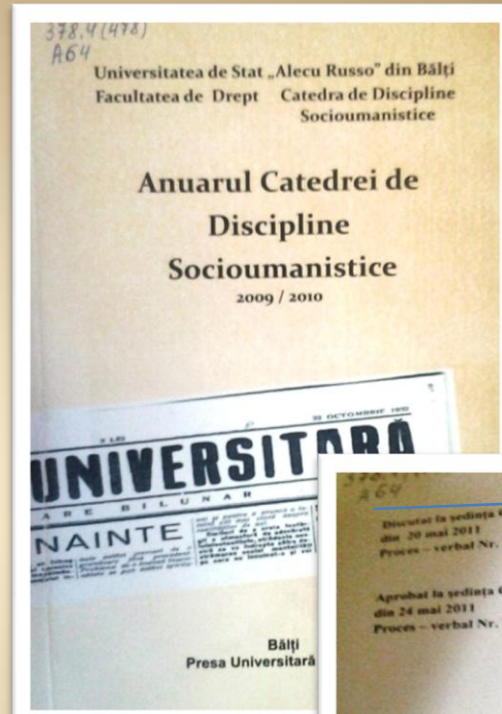
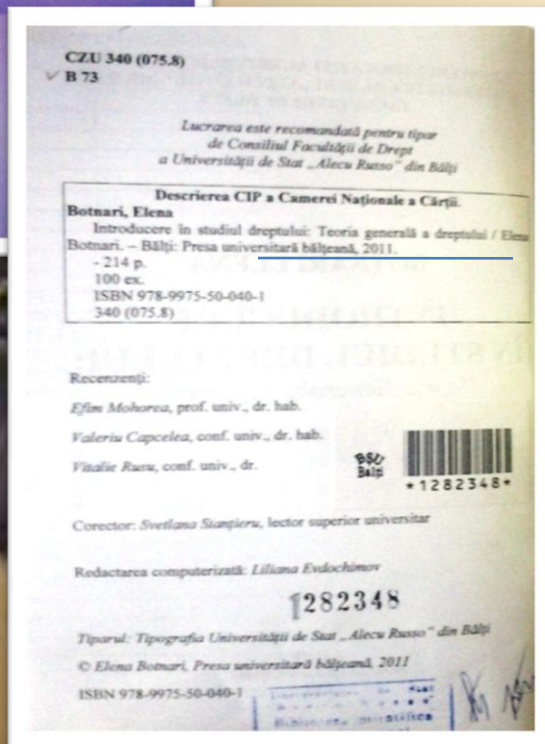
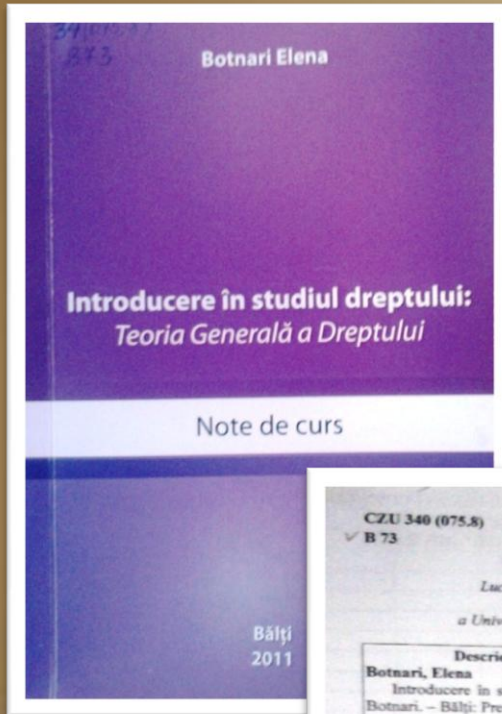
7

Publicații recenziate

Conferințe și simpozioane

Universitatea „Petru Maior” din Târgu-Mureș
Facultatea de Științe Economice, Juridice și Administrative
Centrul de Cercetare pentru Drept și Științe Socio-Umane
Camera Executorilor Judecătorești Târgu-Mureș

„Petru Maior” University of Târgu-Mureș
Faculty of Economic, Administrative and Judicial Sciences
Legal and Social-Human Research Center
Legal Bailiff's Chamber of Târgu-Mureș

CONFERINȚA INTERNAȚIONALĂ

„Executarea silită în Noul Cod de procedură civilă”

INTERNATIONAL CONFERENCE

„Legal Enforcement in the Light of
New Civil Procedure Code”

26-28 august 2010
Sovata, România

UNIVERSUL JURIDIC

ELABORAREA ȘI ADOPTAREA LEGII CU PRIVIRE LA INSTITUIREA EXECUTORILOR JUDECĂTOREȘTI PRIVAȚI - IMPERATIV AL TIMPULUI

doctor habilitat, conferențiar universitar Valeriu CAPCELEA
Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți, Republica Moldova
Iulian CAPCELEA
executor judecătoresc, specialist principal al Oficiului de Executare Bălți

Rezumat
Acest articol abordează unele probleme de definire și adoptarea de legi în ceea ce privește motivele executorii judecătorești independente. Ea reprezintă nevoia și necesitatea de a introduce această lege, pentru îmbunătățirea sistemului de executare al Republicii Moldova și modificării la criteriile Uniunii Europene. În același timp, o serie de probleme este abordată pentru a preveni introducerea acestei legi, în special modificarea și completarea Codului de executare al Republicii Moldova.

Cuvinte-cheie: oficii de executare, executor judecătoresc, reformă, executor judecătoresc privat.

Abstract
The present study deals with some of the problems concerning the defining and passing of bills in the matter of independent legal enforcement. This represents the needs and necessity to pass this bill of law in order to improve the legal enforcement system of the Republic of Moldova and alterations of the European Union criterion. Meanwhile, the paper approaches a series of problems that rise in order to prevent the passing of this bill, especially the alteration and completion of the Enforcement Code of the Republic of Moldova.

Key-words: enforcement agencies, legal bailiff, reform, private legal bailiff.

Problemele cu care se confruntă sistemul de executare din Republica Moldova sunt condiționate de transformările și reformele ce se produc în toate sferile vieții sociale. Perioada de tranziție prin care trece țara noastră determină un nou mod de viață, constituirea unui stat de drept în care democrația, demnitatea omului și drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul sunt declarate valori supreme. Sistemul de executare în Republica Moldova are tendință de internaționalizare și de stabilire a unui echilibru în vederea soluționării juste și obiective a cauzelor de încălcare a drepturilor și libertăților cetățenilor.

29

CALITATEA FORMĂRII SPECIALIȘTILOR ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL SUPERIOR STRATEGII, FORME, METODE

MATERIALELE CONFERINȚEI
ȘTIINȚIFICE INTERNAȚIONALE
„CONECTATE UNIVERSITĂȚI A FĂCĂ DE LA ÎN
Universității de Stat „Alecu Russo” din Bălți

Bălți, 4-7 octombrie 2010

1

falsificatoare a elitelor false în viața popoarelor și, uneori, în cuprinsul unor epoci întregi”³.

**LOCUL ȘI ROLUL DEONTOLOGIEI PROFESIONALE ÎN
FORMAREA SPECIALIȘTILOR DIN DOMENIUL DREPTULUI**
VALERIU CAPCELEA, dr., conf. univ.
Universitatea de Stat „Alecu Russo”, Bălți

Astăzi devine stringentă problema umanizării vieții noastre sociale statale, a atitudinii față de om ca valoare supremă. Activitatea profesională a juristului se referă la interesele și bunurile oamenilor, deseori este în de amestecul în viața privată a cetățenilor, de limitarea drepturilor și libertăților unor oameni, de adoptarea unor decizii ce pot influența în mod cardinal destinul omului. Astfel există o necesitate stringentă de a forma și cristaliza la juristi o conștiință și o ținută morală care să se afle în conformitate cu cerințele societății democratice contemporane. Semnificațiile cardinale ale activității juristului sînt nemijlocit eluciate prin însăși denumirea lor: realizarea obligațiunii constituționale a statului de ocrotirea și apărarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Un rol important în această ordine de idei îl joacă deontologia profesională, ce reprezintă niște esențiale morali specifice exponenților profesiei anumite care asigură caracterul moral al interacțiunilor determinate sau inițiate de activitatea profesională. Etica juridică este determinată de specificul activității profesionale a juristului, particularitățile lui morale și de situația socială. Particularitățile activității juristului sînt atât de originale și atât de mult afectează drepturile și interesele oamenilor, încît vor niște caracteristici aparte din punctul de vedere al influenței lor asupra conștiinței morale al acestei activități.

Marea temă a libertății instanțelor de drept, mai ales a celor judecătorești, de urmărire penală, constituie în societatea contemporană o problemă cardinală, ce înseamnă libertatea individuală, independența de „puterea banului”, față de partide și alte organizații, libertatea de opinie. Toate libertățile instanțelor de drept nu pot fi în afara de responsabilitate „codurile morale” specifice ale exponenților acestei profesii.

Din această cauză este necesar de a acordă o atenție deosebită formării conștiinței morale, a culturii morale, a comunicării morale și a culturii profesionale morale la viitorii juristi. Pentru a materializa acest imperativ

³ Ilie Bădescu, *RECHIZIȚIA* - Căminul ordinii spirituale a lumii. Știința sociologiei teologice, Editura Vădabă, 1991, 1992, p.410.

MATERIALELE
CONFERINȚEI INTERUNIVERSITARE

7-8 mai 2009

INTEGRAREA EUROPEANĂ ȘI FILOSOFIA ROMÂNĂ: CAZUL AL.S. STURZA

Coordonatori: E. Saharneanu, V. Țapoc, S. Coandă

Chișinău, 2010

ELABORAREA UNUI ARTICOL ȘTIINȚIFIC: PRINCIPII METODOLOGICE ȘI INDICAȚII

Valeriu CAPCELEA

Conf.univ., dr. hab.

Universitatea de Stat „Alecu Russo” din Bălți

În ultimul timp, a sporit în mod considerabil numărul de publicații științifice, însă necunoașterea de către autori a tehnologiei elaborării unui articol științific și a cerințelor fundamentale înaintate față de conținut și forma lui conduce la elaborarea și publicarea unor articole care nu posedă un caracter științific. Din această cauză, mai ales în contextul integrării europene, trebuie să ne afiliem la rigorile metodologiei investigațiilor științifice contemporane, să ne familiarizăm cu tehnologia elaborării unui articol științific și să cunoaștem cerințele înaintate față de o artă de cercetare științifică.

Articolul științific reprezintă un text în care sunt descrise rezultatele obținute în cadrul investigațiilor, care trebuie să conțină rezultate originale, ce nu au fost publicate anterior, să includă informații suficiente pentru ca alți cercetători să aprecieze aportul intelectual al autorului în elaborarea problemei științifice în cauză. Este important ca autorul să conștientizeze faptul că articolul este adresat experților, specialiștilor în domeniul dat, cercetătorilor și studenților de la instituțiile de învățământ superior.

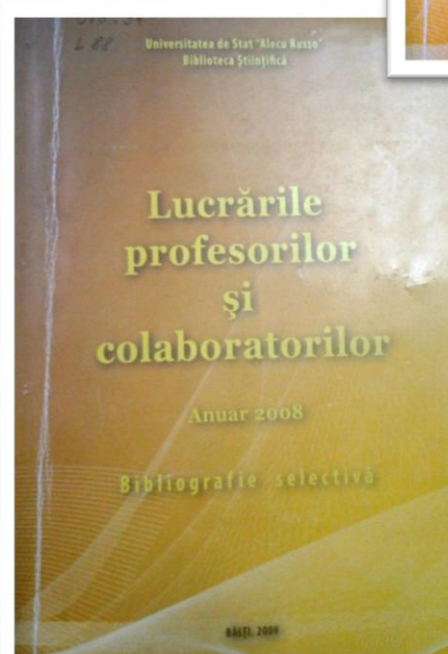
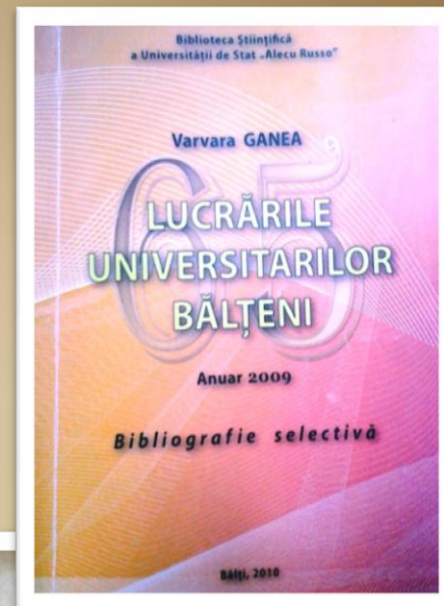
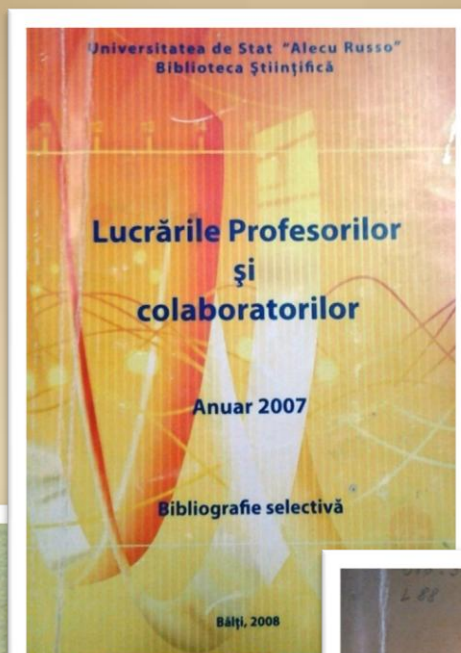
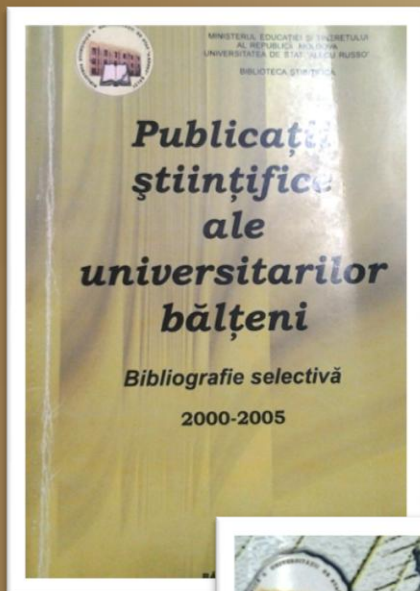
Autorul trebuie să conștientizeze faptul că editarea unui articol științific implică două scopuri fundamentale: finalizarea unei etape a cercetării și informarea despre prioritatea autorului în investigația respectivă și informarea despre prioritatea autorului în investigația respectivă și informarea despre prioritatea autorului în investigația respectivă.

În literatura de specialitate se evidențiază multiple tipuri de articole științifice (se vezi anexa 5). Din această cauză, autorul, mai întâi de toate, trebuie să se determine în care din aceste tipuri de articole el își va exprima ideile și concepțiile sale.

Cel mai des întâlnit tip de articol științific este, elaborat de unul sau mai mulți autori care prezintă rezultatele obținute în procesul

Referințe bibliografice

**Fără activitate nu există plăcere,
iar plăcerea duce la desăvârșire
orice activitate.**

Aristotel

Realizat:
Galina BELCOVSCHI,
bibliotecar principal
Aliona PURICI, Antonina ANTONOVA
bibliotecare

Coordonatori:
Elena HARCONIȚĂ,
Directorul Bibliotecii Științifice
Valentina TOPALO,
șef Centru Manifestări Culturale

